`
ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ތާރީޚު: 4 ޞަފަރު 1442 – 21 ސެޕްޓެންބަރު 2020 ހޯމަ
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2020
ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2008 (އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ
އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
 ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުމަށް އެދި
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
ފޮނުއްވާނީ legalaffairs@po.gov.mv އަށެވެ.
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯނު: 3336211
މޯބައިލް: 7242885
ވެބްސައިޓް: www.gazette.gov.mv

2020 ވަނަ އަހަރުގެ ސެޕްޓެންބަރު މަހުގެ 6 ވި އާދީއްތަ ދުވަހު އޮތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ
33 ވަނަ ޖަލްސާއިން ފާސްކުރެއްވި ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2008 (އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު) އަށް
1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ބިލު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 92 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން 21، ސެޕްޓެންބަރު
4(2020 ޞަފަރު)1442 ވި ހޯމަ ދުވަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަޞްދީޤު ކުރެއްވުމުން، މި ބިލު ޤާނޫނަކަށްވެ،
ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މިއަދު ޝާއިޢު ކުރެވިއްޖެއެވެ.

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 17/2020
ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2008 (އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު) އަށް
1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2008 (އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަންގެ ޤާނޫނު) އަށް އަންނަނިވި އިޞްލާޙުތައް ގެނައުން.
1. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ކޮމިޝަންގެ ރައީސްގެ 8. ކޮމިޝަންގެ ރައީސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.
މަސްއޫލިއްޔަތު
(ހ) ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ނަތީޖާ ނެރެދެވޭ ގޮތުގައި
ހަރުދަނާ އުޞޫލުން، ކޮމިޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ
ލަފައާއި އިރުޝާދުދިނުން؛
(ށ) ކޮމިޝަންގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ އެޖެންޑާ ކަނޑައެޅުމާއި، ބައްދަލުވުން
ބާއްވާނެ ތާރީޚާއި ވަގުތު ކަނޑައެޅުން ފަދަ ކޮމިޝަން ހިންގުމާ ގުޅޭ
ނިންމުންތައް ނިންމުން؛
(ނ) ކޮމިޝަނާއި ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުންނާއި ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފުން ސުލޫކީ
ހަމަތަކަށް ތަބާވުމުގައި ނަމޫނާ ދައްކައި، ޒަޢާމަތު ޤާއިމުކުރުން؛
(ރ) ކޮމިޝަންގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން ކޮމިޝަންގެ އިދާރީ އެކިއެކި މަސައްކަތްތައް
ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމާގުޅޭ އުޞޫލު ކަނޑައަޅައި، އެ އުޞޫލާ އެއްގޮތަށް
އިދާރީކަންކަން ހިންގަމުންދާކަން ކަށަވަރުކޮށް، އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް
އެޅުން؛
(ބ) ކޮމިޝަންގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ރިޔާސަތު ބެލެހެއްޓުން؛ އަދި
(ޅ) ކޮމިޝަނުން ނިންމާ ނިންމުންތައް ތަންފީޒުކުރުން.
2. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
މެންބަރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު 12. ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.
3

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ހ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
މިނިވަންކަމާއި، ޢަދުލުވެރިކަމާއެކު، އަދި ވަކިފަރާތަކަށް ޖެހުމެއްނެތި، އަދި
ވަކި ނުފޫޒަކަށް ލެނބުމެއްނެތި އަދާކުރުން؛
(ށ) ކޮމިޝަންގެ ބައްދަލުވުންތަކަށް ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ހާޒިރުވެ،
އެ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ޢަމަލީގޮތުން ގުޅިގެން ބައިވެރިވުން؛
(ނ) ކޮމިޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރެއިން އެ މެންބަރަކާ ޙަވާލުކުރެވިފައިވާ
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމާއި، ކޮމިޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
އަދާކުރުމުގައި ކޮމިޝަންގެ ރައީސަށް ލަފާދިނުމާއި އެހީތެރިވެދިނުން؛
(ރ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ހިފަހައްޓަންޖެހޭ މިނިވަންކަމާއި،
ނަޒާހަތްތެރިކަމުގެ ހަމަތައް ހިފެހެއްޓުން؛
(ބ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން މަސައްކަތްކުރުމުގައި ހުރިހާ
ވަގުތެއްގައިވެސް ތެދުނިޔަތުގައި މަސައްކަތްކުރުމާއި، ކޮމިޝަންގެ
މަޤްޞަދުތައް ހާސިލުކުރުމަށާއި މަޞްލަޙަތުތައް ޙިމާޔަތްކުރުމަށް
އިސްކަންދިނުން.
3. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
14. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ
ޚިލާފަށް ކަމެއް ކުރިކަމަށް، ނުވަތަ އެ މަޤާމު އަދާކުރުމަށް އުޒުރުވެރިވާފަދަ
ޙާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެކަމަށް، ނުވަތަ މަޤާމު އަދާކުރުމުގެ ޤާބިލްކަން
ނެތްކަމަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 17-9 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ؛
4. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާ އުނިކޮށް، އެ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި މާއްދާތައް އިތުރުކުރުން.
ނުފޫޒެއް ނެތި މިނިވަންކަމާއެކު 17. (ހ) ކޮމިޝަންގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި، ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން އެއްވެސް
މަސައްކަތްކުރުން
ބިރަކަށް ނުވަތަ އެއްވެސް ނުފޫޒަކަށް ލެނބިގެނެއް ނުވާނެއެވެ.
(ށ) ކޮމިޝަންގެ އެއްވެސް މައްސަލައެއް ނިންމުމުގައި ނުވަތަ މައްސަލައެއް
ހިންގުމުގައި ނުވަތަ މަޝްވަރާއެއް ކުރުމުގައި ނުވަތަ ސިޔާސަތެއް
ކަނޑައެޅުމުގައި ސީދާގޮތުންވެސް ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުންވެސް އަމިއްލަ
މަޞްލަޙަތެއް ހާސިލުކުރަން މަސައްކަތްކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
4

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) ކޮމިޝަންގެ ހުރިހާ ކަމެއްވެސް ކުރަންވާނީ، ކޮމިޝަންގެ މަޤްޞަދު
ހާސިލުވާނެ ގޮތުގެމަތިން، ޢާންމު މަޞްލަޙަތަށްޓަކައެވެ.
(ރ) ހާމަކަން ބޮޑުގޮތެއްގައި ކަންތައްތައް ކުރުމަށްޓަކައި، އެކަމެއްގެ ވަގުތުގައި،
އެކަމަކާބެހޭ ޞައްޙަ މަޢުލޫމާތު ޢާންމުންނަށް ފަސޭހައިން ލިބިގަނެވޭ ގޮތަށް
ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
(ބ) ކޮމިޝަންގެ މަސައްކަތްތައް ހިންގުމުގައާއި، ކޮމިޝަންގެ އިދާރީ އޮނިގަނޑު
ތަރުތީބުވެގެންވާ ގޮތުގައާއި، ކޮމިޝަންގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުމުގައާއި،
ކޮމިޝަންގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ރޭވުމުގައާއި، ކޮމިޝަނުން އަޅަންޖެހޭ
ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގައި، ކޮމިޝަނަށް ފުރިހަމަ ޤާނޫނީ އިޚްތިޔާރާއި
މިނިވަންކަމާއި ބާރު ލިބިގެންވެއެވެ.
ކޮމިޝަންގެ ޖަމާޢީ ސުލޫކު 17-1. (ހ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން އެމީހުންގެ މަޤާމުގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި،
ކޮމިޝަންގެ ޤަދަރާއި ދަރަޖައާއި އަބުރުވެރިކަމަށް އުނިކަން އަންނަ ގޮތަށް
ޢަމަލުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ށ) ކޮމިޝަންގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ކޮމިޝަންގެ ނިންމުންތަކާއި ކޮމިޝަނުން
ޢަމަލުކުރާގޮތާ ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީވުމާއި ޒިންމާ އުފުލުމުގެ ވާޖިބު
ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން އަދާކުރަންވާނީ ހާމަކަންބޮޑު ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.
މެންބަރުންގެ ޒާތީ ސުލޫކު 17-2. ކޮމިޝަންގެ ކޮންމެ މެންބަރަކުމެ، ފަރުދެއްގެ ހައިސިއްޔަތުންނާއި ކޮމިޝަންގެ
މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން، ހުރިހާ ޙާލަތެއްގައިވެސް، އަންނަނިވި ހަމަތައް
ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ހ) ކޮމިޝަންގެ ޤަދަރަށް އުނިކަމެއް އަތުވެދާނެ އެއްވެސް ކަމެއް، އެއްވެސް
ވަގުތެއްގައި ނުކުރުން.
(ށ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބަށް
ބުރޫއަރާފާނެ ފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރުން.
(ނ) ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޢަމަލެއް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ނަމަވެސް މަޤާމުގެ
ބޭނުންކޮށްގެން ނުކުރުން.
(ރ) ކަނޑައެޅިގެން ވަކި މީހަކަށް ގެއްލުން ދިނުމުގެ ނިޔަތުގައި ނުވަތަ އޭނާގެ
އަބުރު ނަގާލުމުގެ ނިޔަތުގައި ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ނަމަވެސް
މަޤާމުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ކަމެއް ނުކުރުން.
5

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) ޢާންމު އުޞޫލަކުން ކޮންމެ މީހަކަށްވެސް ލިބެންއޮތް ހަދިޔާއެއް ނުވަތަ
އެހީއެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް ނުވަތަ މެހެމާންދާރީއެއް ފިޔަވައި އެނޫން
ހަދިޔާއެއް، ނުވަތަ އެހީއެއް، ނުވަތަ މަންފާއެއް ނުވަތަ މެހެމާންދާރީއެއް
އެއްވެސް ފަރާތަކުން ނުހޯދުން.
(ޅ) ކޮމިޝަންގެ ބައްދަލުވުންތަކަށް ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ހާޒިރުވެ،
އެ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ޢަމަލީގޮތުން ބައިވެރިވުން.
މާލީ ހިސާބު ހުށަހެޅުން 17-3. (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް، ނުވަތަ އެފަދަ
ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އެހެންގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރަމުން އައިކަމުގައިވީނަމަވެސް،
ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން މާލީ ހިސާބު ހުށަހެޅުމުގައި މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން
ފެށުމަށްފަހު، ޢަމަލުކުރާނީ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޞޫލުތަކާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
(ށ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުކަމަށް ޢައްޔަންކުރެވޭ މީހާ، އޭނާގެ މަޤާމާ ޙަވާލުވިއިރު،
އޭނާއަށް ލިބިފައިވާ އާމްދަނީއާއި އޭނާގެ ނަމުގައި ހުރި މުދަލާއި އޭނާ
އަދާކުރަންޖެހޭ ދަރަނީގެ ޒިންމާ އެނގޭނެ މާލީ ހިސާބު، އެ މަޤާމާ އޭނާ
ޙަވާލުވާތާ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މާލީ ހިސާބު ހުށަހެޅުމުގެ
އިތުރަށް، ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުކަމާ ޙަވާލުވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ކޮންމެ
އަހަރެއްގެ މާލީ ހިސާބު އެ އަހަރެއް ނިމޭތާ 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހަޅަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ. މި މާއްދާގެ
ބޭނުމަށްޓަކައި އަހަރު ކަމަށް މާނަކޮށްފައިއެވަނީ، އެމީހަކު ކޮމިޝަންގެ
މެންބަރުކަމާ ޙަވާލުވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަސް ހަމަވާ
ތާރީޚަށެވެ.
(ރ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު މަޤާމުން ވަކިވުމަށްފަހު ނުވަތަ އިސްތިޢުފާ
ދިނުމަށްފަހު ހިނގާ ފުރަތަމަ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އޭނާ
މަޤާމުން ވަކިވިއިރު އޭނާއަށް ލިބިފައިވާ އާމްދަނީއާއި އާމްދަނީ ލިބޭ ގޮތްތަކާއި
އޭނާގެ ނަމުގައި ހުރި މުދަލާއި އޭނާ އަދާކުރަންޖެހޭ ދަރަނީގެ ޒިންމާ އެނގޭނެ
މާލީ ހިސާބު، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
6

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ)، (ނ)، އަދި (ރ) ގެ ދަށުން ކޮމިޝަންގެ މެންބަރެއްގެ
މާލީ ހިސާބު ހުށަހަޅާއިރު، އޭނާ އިނދެގެންއުޅޭ މީހާއާއި، 18 (އަށާރަ)
އަހަރު ނުފުރޭ ދަރިންގެ މާލީ ހިސާބުވެސް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ)، (ރ)، އަދި (ބ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅުން
ލާޒިމުކުރާ މާލީ ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރާނީ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅައި،
ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހަޅާ ބަޔާނުގައި މައްސަލައެއްވާ
ކަމަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި އެ މައްސަލައެއް އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
އިތުރު ވަޒީފާ އަދާނުކުރުމާއި 17-4. (ހ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު، އާމްދަނީ ލިބޭ އިތުރު ވަޒީފާއެއް
މަޞްލަޙަތު ފުށުއަރާ ވިޔަފާރި
އަދާކޮށްގެންނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ އާމްދަނީއެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ލިބޭ ފަދަ
ނުކުރުން
އެހެން މަޤާމެއް ފުރައިގެންނުވާނެއެވެ.
(ށ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު، ވިޔަފާރިއެއް ހިންގުމުގައި ޢަމަލީގޮތުން
ބައިވެރިވެގެންނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ އާމްދަނީއެއް ހޯދުމަށް ފަންނީ
މަސައްކަތެއްގައި ޝާމިލުވެގެންނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ އާމްދަނީއެއް ލިބޭފަދަ
އެހެން އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ. އަދި ދައުލަތުގެ މުދަލާއި
ބިން ގަނެ ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފައިގެންނުވާނެއެވެ. އަދި ދައުލަތާއި އެހެން
އެއްވެސް ފަރާތަކާ ދެމެދު ކުރެވޭ މުޢާމަލާތެއްގައި ސީދާގޮތުންވިޔަސް ނުވަތަ
ނުސީދާގޮތުންވިޔަސް ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު އެ މެންބަރެއްގެ މާލީ އެއްވެސް
މަޞްލަޙަތެއް ބާއްވައިގެންނުވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިއްސާ ވިއްކާ
ޕަބްލިކް ކުންފުންޏެއްގެ ސިގްނިފިކަންޓް ޝެއަރހޯލްޑަރެއް ކަމުގައިނުވާ
ގޮތުން، އެފަދަ ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާ މިލްކުކުރުމަކީ، މި މާއްދާގެ
ބޭނުމަށްޓަކައި ވިޔަފާރިކުރުން ކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ. މި މާއްދާގެ
ބޭނުމަށްޓަކައި "ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިއްސާ ވިއްކާ ޕަބްލިކް ކުންފުންޏެއްގެ
"
ސިގްނިފިކަންޓް ޝެއަރހޯލްޑަރެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިއެވަނީ،
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިއްސާ ވިއްކާ ޕަބްލިކް ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާގެ
ރައުސުލްމާލުގެ 5% (ފަހެއް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ގިނަ ޢަދަދެއްގެ ހިއްސާގެ
7

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މައްޗަށް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ބާރު ފޯރުވޭ މަޤާމެއްގައި ހުރި
ހިއްސާދާރަކަށެވެ.
(ރ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން މެނުވީ، ދައުލަތުގެ އެހެން
އެއްވެސް ކޮމިޝަނެއްގައި، ނުވަތަ ކައުންސިލެއްގައި، ނުވަތަ މަޖިލީހެއްގައި ،
ނުވަތަ ކޮމިޓީއެއްގައި، ނުވަތަ ބޯޑެއްގައި، ނުވަތަ އެނޫންވެސް ތަނެއްގައި،
އުޖޫރައަކަށްވިޔަސް ނުވަތަ އުޖޫރައަކާ ނުލައި ނަމަވެސް،
ބައިވެރިވެގެންނުވާނެއެވެ.
(ބ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު ކޮންސަލްޓަންޓެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އެއްވެސް
ފަރާތަކަށް މަސައްކަތްކޮށްދީގެންނުވާނެއެވެ.
(ޅ) ކޮމިޝަނުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތާ ފުށުއަރާފާނެ ބާވަތުގެ މަދަނީ
ޖަމާޢަތެއްގެ މެންބަރަކަށް ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު ވެގެންނުވާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ކޮމިޝަންގެ މެންބަރެއްގެ ނަމުގައި އޮތް
ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ގެއެއް ނުވަތަ މުދަލެއް، ބާޒާރުގައި އެފަދަ ގޯއްޗެއް ނުވަތަ
ގެއެއް ނުވަތަ މުދަލެއްގެ އަގު ޢާންމުކޮށް ހުރި އަގަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަގަކަށް
ވިއްކާލުމާއި، އެފަދަ ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ގެއެއް ނުވަތަ މުދަލެއް ބާޒާރުގައި
ޢާންމުކޮށް ކުއްޔަށްދީއުޅޭ އަގަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަގެއްގައި ކުއްޔަށްދީގެން
އާމްދަނީ ހޯދުން، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވިޔަފާރިއާއި
މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނިގެނެއް ނުވެއެވެ.
(އ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުކަމުން ވަކިވުމަށްފަހު، ފުރަތަމަ ހިނގާ 12 (ބާރަ)
މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތު ފާއިތުވަންދެން، ކޮމިޝަންގެ މެންބަރެއްގެ
ހައިސިއްޔަތުން އޭނާ އަދާކުރި މަޞްލަޙަތާ ފުށުއަރާ ވަޒީފާއެއް ނުވަތަ
މަސައްކަތެއް، ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.
މަޞްލަޙަތު ފުށުއަރާ 17-5. (ހ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު އަދާކުރަންޖެހޭ ރަސްމީ ވާޖިބާއި އޭނާގެ މަޞްލަޙަތާ
މައްސަލަތަކުން ދުރުހެލިވުން
ދެމެދު އެއްވެސް ފުށުއެރުމެއް އުފެދުމަކަށް ފުރުޞަތު ދީގެން ނުވާނެއެވެ.
(ށ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރެއްގެ މަޞްލަޙަތު ފުށުއެރުންކަމަށް މި މާއްދާގެ (ހ)
ގައި ބުނެފައިއެވާ އުޞޫލުގައި، ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު އިނދެގެންއުޅޭ
މީހާއާއި، އޭނާގެ ދަރިންނާއި، އޭނާ ސީދާ ބަލަހައްޓަމުން ގެންދާ
އެހެންމީހުންގެ މަޞްލަޙަތު ފުށުއެރުމަކީވެސް، އެ މެންބަރެއްގެ މަޞްލަޙަތު
ފުށުއެރުން ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
8

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) ކޮމިޝަނުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައެއް ބެލުމުގައި، ކޮމިޝަންގެ މެންބަރެއްގެ
މަޞްލަޙަތު ފުށުއަރާފާނެފަދަ ޙާލަތެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ ދިމާވެދާނެކަމަށް
ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެކަން ކޮމިޝަނުގައި ބަޔާންކުރުމަށްފަހު، އެ މައްސަލައެއް
ބެލުމުން އޭނާ ތަނާޒުލުވާންވާނެއެވެ. އަދި އެ މައްސަލައެއް ބެލުމުގައި
އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވައިގެން ނުވާނެއެވެ.
އަދި އެ މައްސަލައެއް ނިންމުމުގައި އެމީހަކު، އޭގެފަހުން އެއްވެސް
މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވެގެންނުވާނެއެވެ.
(ރ) ވަކި މައްސަލައެއް ބެލުމުގައި ނުވަތަ ވަކި ކަމެއް ކުރުމުގައި ވަކި މެންބަރަކު
ބައިވެރިވުމަކީ، މަޞްލަޙަތު ފުށުއަރާނެ ކަމެއްކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ
މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކޮމިޝަންގެ ރައީސަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ޙާލަތެއްގައި ލިޔުމުން
ސަބަބު ބަޔާންކުރުމާއެކު އެ މެންބަރަށް އެކަން އެންގުމަށްފަހު، އެ މެންބަރަކު
އެ މައްސަލައެއް ބެލުމުން އެކަހެރިކުރެވިދާނެއެވެ.
(ބ) ވަކި މައްސަލައެއް ބެލުމުގައި ކޮމިޝަންގެ ރައީސް ބައިވެރިވުމަކީ،
މަޞްލަޙަތު ފުށުއަރާނެ ކަމެއްކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް
އޭނާއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ޙާލަތެއްގައި، ކޮމިޝަންގެ ނައިބު ރައީސަށް ލިޔުމުން
އެކަން އެންގުމަށްފަހު، އެ މައްސަލައެއް ބެލުމުން، ކޮމިޝަންގެ ރައީސް
ތަނާޒުލުވާންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ)، (ރ)، އަދި (ބ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ
އުޞޫލުތައް، ކަމާގުޅޭ ނިސްބަތަށް، ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފުންގެ މައްޗަށްވެސް
ހިނގާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ)، (ރ)، އަދި (ބ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ
އުޞޫލަކާ ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު ޚިލާފުވުމަކީ، އޭނާ މަޤާމުގައި ހުރެ ކުރުން
އެކަށީގެންނުވާ ކަމެއް ކުރީކަމުގައި ބަލައި، އޭނާ މަޤާމުން ވަކިކުރެވިދާނެ
ޙާލަތެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
(އ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ)، (ރ)، އަދި (ބ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ
އުޞޫލަކާ ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފަކު ޚިލާފުވުމަކީ، މި ޤާނޫނުގެ އެހެން
މާއްދާއެއްގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެންގޮތަކަށް
ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް، އޭނާ މަޤާމުގައި ހުރެ ކުރުން އެކަށީގެންނުވާ ކަމެއް
ކުރީކަމަށް ބަލައި، އޭނާ މަޤާމުން ވަކިކުރެވިދާނެ ޙާލަތެއްކަމުގައި
ބެލެވޭނެއެވެ.
9

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޒިންމާ އަދާކުރުމުގައި 17-6. (ހ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން، އެމީހުންގެ މަޤާމުގެ ޒިންމާތަކާއި ވާޖިބުތައް
ހިފަހައްޓަންޖެހޭ ހަމަތައް
އަދާކުރުމުގައި އަންނަނިވި ހަމަތައް ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(1) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންމެހައި ޤާނޫނުތަކަށް ތަބާވެ، އެ ޤާނޫނުތަކަށް
އިޙްތިރާމްކުރުމާއި، އެ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ހުއްދަ އަމުރެއް ކުރާ
ފަރާތެއްގެ އަމުރަށް ރަސްމީ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި ތަބާވަމުންދިޔުން.
(2) ޒާތީ އެއްވެސް ތަޢައްޞުބަކާ ނުލައި، އަދި ހަމައެކަނި ކުރިމަތީގައިވާ
ހެކީގެ މައްޗަށް ނިންމުންތައް ނިންމުމާއި، އެކަން ކުރުމުގައި ތިމާގެ
މަސައްކަތަށާއި ތިމާގެ ވާޖިބަށް އިޚްލާޞްތެރިވުމާއި،
އިންސާފުވެރިވުމާއި ފަރުވާތެރިވުން.
(3) ރަސްމީ މަސައްކަތުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި އެހެން މީހުންނާ މުޢާމަލާތް
ކުރުމުގައި، އިޙްތިރާމާއެކު މުޢާމަލާތްކުރުން.
(4) ތިމާއަށް ލިބިދޭ ބާރާއި އިޚްތިޔާރު ނުރަނގަޅު ނިޔަތެއްގައި
ވަކިފަރާތަކަށް ފައިދާއެއް ހޯދައިދިނުމަށް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ދިނުމުގެ
ބޭނުމުގައި ބޭނުންނުކުރުމާއި، ޤާނޫނުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ލިބިދޭ
އިޚްތިޔާރު ޞައްޙަގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމާއި، އެ އިޚްތިޔާރު
ބޭނުންކުރުމުގައި އެހެން މީހުންގެ ޙައްޤުތަކަށާއި ވާޖިބުތަކަށާއި
ޤާނޫނުގައި ޞައްޙަ މަޞްލަޙަތުތަކަށް އިޙްތިރާމްކުރުން.
(5) މި ޤާނޫނުގެ 17-2 ވަނަ މާއްދާގެ)ބ(ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތުގައި
ފިޔަވައި، އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ އެހީއާއި ޢިނާޔަތާއި މެހެމާންދާރީއާއި
ހަދިޔާ ސީދާގޮތުގައި ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުގައި ނަމަވެސް ނުހޯދުން.
(6) ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބަށް ހުރަސްއެޅިދާނެ
ނުވަތަ އެ ވާޖިބު އަދާކުރުމަށް ފަހުން ދަތިވެދާނެ ނުވަތަ މަޞްލަޙަތު
ފުށުއަރާފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރުން.
(7) ތިމާއަށް ވަކި މީހަކު ނުވަތަ ވަކި ފަރާތަކުން ކޮށްދީފައިވާ ކަމެއްގެ
މުޤާބިލުގައި، އެހެން ކަމެއް ތިމާ ކޮށްދޭންޖެހުން ލާޒިމުވާ ޙާލަތަށް
ތިމާ ނުގެންދިޔުން.
(8) މެންބަރުކަމުގައި ދެމިހުންނައިރު އަދި މެންބަރުކަމުން
ވަކިވުމަށްފަހުގައިވެސް، ތިމާގެ މަޤާމު އަދާކުރުމުގައި ތިމާއަށް
ލިބިފައިވާ މަޢުލޫމާތުތަކާއި، މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ލިބޭ ސިއްރު
ހިފަހައްޓަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު، ސިއްރުގެ ގޮތުގައި ހިފެހެއްޓުން.
10

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(9) ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ޞައްޙަގޮތުގައި އެހެން ފަރާތަކަށް
ހާމަކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމާއި، އެ މަޢުލޫމާތު އަންގަންޖެހޭ
ފަރާތްތަކަށް އެންގުމާއި، ރަސްމީ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި ޞައްޙަ
މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ނުރަނގަޅު ނުވަތަ ދޮގު މަޢުލޫމާތާއި
ޙަޤީޤަތް އޮޅޭ ގޮތަށް މަޢުލޫމާތު ހާމަނުކުރުން.
(10) ކޮމިޝަންގެ މަސައްކަތަށް މީހުން އިޚްތިޔާރުކުރުމުގައާއި މީހުން
ޢައްޔަންކުރުމުގައި އެންމެ އަސާސީ ރުކުނަކީ މަސައްކަތަށް އެކަށޭނަ
ޤާބިލްކަމާއި ތަޢުލީމީ ފެންވަރު ހުރުން ކަމުގައި ބެލުމާއި، ވަޒީފާ
ދިނުމާއި ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުން ދިނުމާއި މުވައްޒަފުންނާގުޅޭ
އެހެނިހެން ކަންކަމުގައި ބަލަންޖެހޭ މައިގަނޑު މިންގަނޑަކީ
ތަޢުލީމީގޮތުންނާއި އަޚްލާޤީގޮތުންނާއި މަސައްކަތުގެގޮތުން އެކަށޭނަ
ބަޔަކަށްވުން ކަމުގައި ބެލުން.
(11) ސިޔާސީ ބަހުސްތަކުގައި ބައިވެރިނުވުމާއި، ސިޔާސީ މަޤްޞަދެއް
ހާސިލުކުރުމަށް ވަޒީފާގެ ބޭނުންނުކުރުމާއި، ސިޔާސީ ޙަރަކާތްތަކަށް
ތާއީދުކުރަނީކަން ނުވަތަ ދެކޮޅުހަދަނީކަން ދޭހަވާފަދަ ކަމެއް
ނުކުރުމާއި، ސިޔާސީ ނުފޫޒަށް ތިމާ ލެނބޭކަން ދޭހަވާފަދަ އެއްވެސް
ކަމެއް ނުކުރުން.
(12) ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފުން ކޮރަޕްޝަންގެ ޢަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅިދާނެ
ޙާލަތްތައް އަބަދުމެ ވަޒަންކުރަމުން ދިޔުމާއި، ކޮރަޕްޝަނަށް
މަގުފަހިނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން އެފަރާތްތަކުގެ ޢަމަލުތައް
ހުންނާނެގޮތަށް، އެމީހުންގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި
މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤާއި ކޮމިޝަންގެ އިދާރީ އުޞޫލުތައް
ބައްޓަންކުރަމުން ދިޔުން.
(13) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުންނާއި ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފުން
ކޮރަޕްޝަންގެ ޢަމަލުތަކުން ދުރުކުރުމަށްޓަކައި ހިންގަންޖެހޭ
އުޞޫލުތައް ހިންގުމާއި، އެމީހުންނަށް ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުދިނުމާއި،
ނުޙައްޤު މުއްސަނދިކަމުން ސަލާމަތްވެތިބޭކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ
ގޮތުން އެމީހުންގެ މާލީ ޙާލަތަށް ސަމާލުވެތިބުމާއި، ކޮރަޕްޝަނުން
ރައްކާތެރިވެގެންވާ ނަމޫނާއެއް ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން ދެއްކުން.
(14) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރެއް ކަމުގައިވީނަމަވެސް ނުވަތަ މުވައްޒަފެއް
ކަމުގައިވީނަމަވެސް، ސުލޫކީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށް ވަކިކަމެއް ކުރުމަށް
11

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލަން އަންގާނަމަ ނުވަތަ ބާރުއަޅާނަމަ ނުވަތަ
މަޖުބޫރުކުރުވާނަމަ، ނުވަތަ މުވައްޒަފުގެ މަސައްކަތް
ނަޒާހަތްތެރިކަމާއެކު ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް ހުރަސްއެޅޭފަދަ
ނުރަނގަޅު ނުފޫޒެއް ފޯރުވާނަމަ، ލަސްނުކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ
ޖެނެރަލަށާއި، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށާއި އަދި ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހަށް އެކަން ހުށަހެޅުން.
(15) ކޮމިޝަނަށް މައްސަލައެއް ހުށަހަޅާ އެއްވެސް މީހަކާމެދު ނުރަނގަޅު
ގޮތަކަށް އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރުން.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޒިންމާތަކަކީ، ކޮމިޝަންގެ ރައީސާއި
ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުންނާއި ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފުންގެވެސް ވަޒީފާގެ
މައިގަނޑު އެއް އަސާސް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. އެއީ، ވަޒީފާގެ
އެއްބަސްވުމެއް ނެތްނަމަވެސް، އަދި އޮތް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި އެއިން
ކަމެއް ހިމެނިފައިނުވި ނަމަވެސްމެއެވެ. އަދި، އެއިން ކަމަކާ ޚިލާފުވުމަކީ،
އެމީހަކާމެދު ތައުދީބީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ޙާލަތެއް އުފަންވުން ކަމުގައި
ބެލެވޭނެއެވެ.
ސިޔާސަތުތައް އެކަށައެޅުން 17-7. މި ޤާނޫނުގެ 17-6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ހަމަތައް އޭގެ އެންމެ ފުރިހަމަ
ގޮތުގައި ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ސިޔާސަތުތަކާއި އުޞޫލުތަކާއި
ތަމްރީނުތަކާއި ހަމަތަކާގުޅޭ ތަފްޞީލުތައް މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން
ފެށިގެން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލައި
ތަންފީޒުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ހަމަތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގައި ކުރުން ހުއްދަވެގެންވަނީ
ކޮން ކަމެއްކަން ނުވަތަ މަނާވެގެންވަނީ ކޮން ކަމެއްކަން އެނގޭނެ މިންވަރަށް
އެ ހަމަތައް ތަފްޞީލުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
ސުލޫކީ ހަމަ ތަކަށް ތަބާވުން 17-8. (ހ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން އެމީހުންގެ މަޤާމުގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި،
މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ސުލޫކީ ހަމަތަކުގެ އެންމެމަތީ މިންގަނޑުގައި
ހިފަހައްޓައި، އެހެން މީހުންނަށްވެސް އެ ހަމަތަކަށް ތަބާވާކަން އެނގޭ
މިންވަރަށް، ހުރިހާ ޙާލަތެއްގައިވެސް އެ ހަމަތަކަށް ތަބާވާންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސުލޫކީ ހަމަތަކަށް ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން
ތަބާވުން އެ އަކުރުގެ ދަށުން ލާޒިމުކުރާ ފަދައިން، ކޮމިޝަންގެ
12

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މުވައްޒަފުންވެސް އެ ސުލޫކީ ހަމަތަކަށް ތަބާވާކަން، ކޮމިޝަންގެ ރައީސް
ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން ވަކިވަކި ފަރުދުންގެ ހައިސިއްޔަތުންނާއި ކޮމިޝަންގެ
މެންބަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ކޮމިޝަންގެ މިނިވަންކަމާއި، އަބުރުވެރިކަމާއި،
ހަމަހަމަކަމާއި އަޚްލާޤީ އަދި ސުލޫކީ މިންގަނޑުތައް ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ.
ސުލޫކީ ހަމަތަކާ މެންބަރުން 17-9. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ސުލޫކީ ހަމަތަކުގެ ތެރެއިން ހަމައަކާ
ޚިލާފުވުން
ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު ޚިލާފުވުމަކީ، މި ޤާނޫނުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި
ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް، އޭނާ
މަޤާމުގައި ހުރެ ކުރުން އެކަށީގެންނުވާ ކަމެއް ކުރީކަމަށް ބަލައި، އޭނާ
މަޤާމުން ވަކިކުރެވިދާނެ ޙާލަތެއް އުފަންވީ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
(ށ) ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު ސުލޫކީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށް ކުރި ކަމަކީ، އޭގައި ޖިނާއީ
ކުށެއްގެ ޢަމަލު ހިމެނިގެންވާ ކަމެއް ކަމުގައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅު އެޅުމަކީ، ޖިނާއީ ދަޢުވާއެއް އޭނާގެ މައްޗަށް
ކުރުމަށް އޮތް ހުރަހެއް ނޫނެވެ.
(ނ) ކޮމިޝަނުން ނިންމާ ނިންމުމުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރެއް ނުވަތަ މުވައްޒަފެއް
މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސުލޫކީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށް ކަމެއް ކުރިކަމަށް
ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާއަކާ ޚިލާފަށް ކަމެއް ކުރިކަމަށް ކޮމިޝަނުން
ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެ މެންބަރަކު ނުވަތަ އެ މުވައްޒަފަކު ބައިވެރިވެގެން
ކޮމިޝަނުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް އަލުން މުރާޖަޢާ ކުރުމުގެ ބާރު
ކޮމިޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ސުލޫކީ ހަމަތަކާ މުވައްޒަފުން 17-10. (ހ) ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފަކު މި ޤާނޫނުގެ 17-6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ޚިލާފުވުން
ބަޔާންކުރާ ސުލޫކީ ހަމަތަކުގެ ތެރެއިން ހަމައަކާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެ ޚިލާފުވި
މިންވަރެއްގެ ކުޑަބޮޑު މިނަށް ބަލައި، އެ މުވައްޒަފަކާމެދު ކޮމިޝަންގެ
މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަ ވަޅު އަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތުގައި ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފުން ސުލޫކާ
ޚިލާފުވެގެން އެ މުވައްޒަފުންނާމެދު އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ހަދާ ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފަކު ސުލޫކީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށް ކުރިކަމަކީ، އޭގައި ޖިނާއީ
ކުށެއްގެ ޢަމަލު ހިމެނިގެންވާ ކަމެއް ކަމުގައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ
13

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 196 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދަށުން ކޮމިޝަންގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވަޅު
އެޅުމަކީ، އޭނާގެ މައްޗަށް ޖިނާއީ ދަޢުވާއެއް ކުރުމަށް އޮތް ހުރަހެއް ނޫނެވެ.
ކޮމިޝަނުން ޖަވާބުދާރީވުން 17-11. ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން،
އެ މަޖިލީހަށް ނުވަތަ އެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް ހާޒިރުވެ، ޖަވާބުދާރީވެ، އެމީހުންގެ
މަސްއޫލިއްޔަތާ ގުޅޭގޮތުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ޒިންމާ އުފުލަންވާނެއެވެ. އަދި
ކޮމިޝަން ހިނގަމުންދާ ގޮތާ ގުޅޭގޮތުން، ނުވަތަ ކޮމިޝަނުން ކުރަމުންދާ ކަމަކާ
ގުޅޭގޮތުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހޯދައި ބަލަންޖެހޭ ކޮންމެ ކަމެއްގައި،
އީޖާބީގޮތެއްގައި އެއްބާރުލުން ދޭންވާނެއެވެ.
5. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
ބައްދަލުވުންތަކުގެ ރެކޯޑު 20-1. (ހ) ކޮމިޝަންގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ޔައުމިއްޔާ އަކުރުން އަކުރަށް ލިޔެ
ބެލެހެއްޓުން
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ އޯޑިއޯ ރެކޯޑިންގ
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) ޔައުމިއްޔާ ލިޔެ ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، މެންބަރުން ދައްކާ ވާހަކައަށް
އުނިއިތުރެއް ނުގެނެސް، ކޮމިޝަންގެ މެންބަރަކު ދައްކާ ވާހަކައެއް، އެ ދެއްކި
ގޮތަކަށް ޔައުމިއްޔާއިން ފެންނާނެ، އަދި ބައްދަލުވުމުގައި ކަންހިނގައިދިޔަގޮތް
ސާފުކޮށް އެނގޭނެ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
(ނ) ކޮމިޝަނުން އެއްވެސް ތަޙްޤީޤެއް ހިންގައިފިނަމަ ނުވަތަ އެއްވެސް ހެކިބަހެއް
ހޯދައިފިނަމަ، އަކުރުން އަކުރަށް ޔައުމިއްޔާކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ތަޙްޤީޤުގެ
އޯޑިއޯ ރެކޯޑިންގ ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ރ) ކޮމިޝަންގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ޔައުމިއްޔާގައި، ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުންގެ
ހާޒިރީއާއި ވޯޓު ދިންގޮތުގެ ތަފްޞީލު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ބ) ކޮމިޝަންގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ހާޒިރީ ކޮންމެ މަހަކު 1 (އެކެއް) ފަހަރު
ކޮމިޝަންގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
(ޅ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި
(ނ) ގައި ވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ރެކޯޑިންގތައް މަދުވެގެން 10 (ދިހައެއް)
އަހަރުދުވަސް ވަންދެން ކޮމިޝަނުން ރައްކާތެރިކަމާއެކު ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
6. މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަޞްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން
ފެށިގެންނެވެ.
____
14